

Interneta lietošanas paradumi – stūrakmens bērnu aizsardzībā no seksuālas vardarbības

Publicēts: 23.11.2021.

[Preses relīzes](#)

[Jaunami](#)

23. novembrī tiek atzīmēta Eiropas diena bērnu aizsardzībai no seksuālas vardarbības. Valsts policijas prakse liecina, ka aizvien aktuāli ir noziedzīgi nodarījumi pret nepilngadīgu personu tikumību un dzimumneaizskaramību tieši interneta vidē. Tas skaidrojams gan ar interneta satura pieejamību, gan informācijas tehnoloģiju lietošanas paradumiem. Tiesībsargājošās iestādes aicina bērnu vecākus izglītot atvasi par interneta drošu lietošanu un radīt uzticības pilnas attiecības ģimenē, lai bērns nebaidītos krīzes situācijā vērsties pie pieaugušajiem!

Dzimumnoziedzumu izpausmes veidi interneta vidē ir nemainīgi, piemēram, seksuāla rakstura saziņa vai šādu video un fotoattēlu apmaiņa. Nereti nepilngadīgas personas, darbojoties interneta vidē, neapzinās savas rīcības sekas. Kailfoto publicēšana, sākotnēji nevainīga un romantiska sarakste vai provokatīvu materiālu sūtīšana ar domu, ka tas ir tikai joks, var tomēr izvērsties nopietnāk par nenozīmīgu izklaidi.

☞ “Valsts policijas prakse liecina, ka nepilngadīgie šādu darbību rezultātā mēdz kļūt ne vien par izspiešanas upuriem, bet paši, nosūtot aizliegto saturu, izdara noziedzumu. Vecākiem ir jābūt modriem un jāinteresējas ne tikai par bērnu ikdienas gaitām fiziskajā pasaulē, bet arī internetā, lai neapdomīga rīcība nerada neatgriezeniskas sekas, līdz pat atbildībai likuma priekšā,” uzsver Valsts policijas Prevencijas vadības nodaļas priekšnieks Andis Rinkevics.

Situāciju apgrūtina apstākļi, ka bērni, kuri iesaistīti seksuāla rakstura noziegumos internetā, var izjust bailes, kaunu un vainas sajūtu, kas rada apjukumu un nevēlēšanos vērsties pēc palīdzības un pastāstīt par piedzīvoto internetā. Psihologijas doktore Dace Landmane uzsver, ka tieši vecāku, tuvinieku vai uzticības personu rīcībai gadījumos, kad bērns vērsas pēc palīdzības, ir visbūtiskākā loma bērna emocionālās pašsajūtas uzlabošanā un bērna pieredzes apzināšanā.

☞ “Nosodījums tikai palielinās bērnā vainas sajūtu un nevēlēšanos dalīties savā pieredzē, savukārt atbalstoša vecāku, tuvinieku vai uzticības personas rīcība mazinās bērnā bailes, kaunu un vainas sajūtu. Vecāku, tuvinieku vai uzticības personas atbilstoša rīcība gadījumos, kad bērns iesaistīts seksuāla rakstura noziegumos internetā, var ne tikai novērst bērna atkārtotu kļūšanu par cietušu, bet arī novērst bērna nonākšanu likumpārkāpēju lomā,” stāsta D. Landmane.

Tam, lai bērns nenonāktu nepatīkamā situācijā, ļoti liela nozīme ir vecāku skaidrojošajam darbam. Vecākiem ir svarīgi informēt savu atvasi par riskiem interneta vidē, un nepaļauties uz to, ka bērns to apgūs pats vai viņam to iemācīs apkārtējie.

☞ “Vecāki, nevis skola vai tiesībsargājošās iestādes, iegādājas saviem bērniem viedierīces. Tāpat kā, palaižot bērnu uz ielas, viņiem izstāstāt par to, pie kādas krāsas luksoforā bērns drīkst to šķērsot, tieši tāpat, ja iedevāt savam bērnam tālruni ar interneta pieslēgumu, tad izstāstiet par riskiem internetā! Ļoti ticams, ka jūsu bērns agri vai vēl reģistrēsies sociālajos tīklos, spēlēs tiešsaistes spēles un apmeklēs tādas lapas, par kuru eksistenci jums nav ne jausmas. Iespējams, saskarsies ar kaitīgu vai pat nelegālu interneta saturu. Esiet blakus saviem bērniem, izrunājiet par privātumu internetā, saziņu ar svešām personām, maksas spēļu lejuplādēšanu, kibermobingu un citām riskantām un nepatīkamām situācijām, ar kurām jūsu bērns varētu saskarties tiešsaistē! Interneta vide, diemžēl, kļūdas nepiedod – bērnu pazemojošs un kaitējošs saturs var izplatīties ļoti ātri,”

Policijas redzeslokā un izmeklēšanā regulāri nonāk gadījumi saistībā ar bērnu pornogrāfiju saturošo materiālu apriti, ar ko saistīti paši nepilngadīgie. Valsts policijas Dzimumnoziedzumu apkarošanas nodaļas priekšnieks Oļegs Lavčinovskis, kura darba praksē regulāri nonāk šādi gadījumi, pievienojas iepriekš paustajam, ka sabiedrībai jābūt līdzatbildīgai par apkārt notiekošo. Vecākiem ir jāinteresējas par savu atvašu ikdienas interneta aktivitātēm, skaidrojot, ka provokatīvu attēlu publicēšana, erotiska rakstura sarakste, noteiktai auditorijai – bērniem, var būt kā katalizators nelabvēļu turpmākai rīcībai un šādas darbības var novest līdz likumpārkāpumam. Vecākiem jāspēj izskaidrot savām atvasēm, ka no 14 gadu vecuma persona var tikt saukta pie kriminālatbildības, savukārt no 11 gadu vecuma bērnam var tikt piemēroti audzinoša rakstura piespiedu līdzekļi.

Saskaroties ar noziedzumiem interneta vidē, iedzīvotāji ir aicināti rakstīt iesniegumu Valsts policijai portālā Latvija.lv, vērsties tuvākajā Valsts policijas iecirknī vai arī notikuma brīdī zvanīt policijai pa tālruņa numuru 110! Tāpat par pārkāpumiem iespējams ziņot arī *drossinternets.lv*. Plašāka informācija un izglītojoši materiāli par riskiem interneta vidē ir pieejama interneta vietnē www.manadrosiba.lv.

<https://www.vp.gov.lv/lv/jaunums/interneta-lietosanas-paradumi-sturakmens-bernu-aizsardziba-no-seksualas-vardarbibas>